

Uppdaterad april 2023

Personnummer i stället för samordningsnummer till svenska barn födda utomlands

Resolutionsmottagare

Finansdepartementet
Skatteutskottet
Skatteverket

Problemformulering

Fram till den 1 januari 2000 fick svenska barn födda utomlands ett personnummer vid födseln. År 2000 beslutades att personnummer endast ska ges till personer som är folkbokförda i Sverige.¹ Det innebär att barn till en eller två svenska föräldrar som föds utomlands blir tilldelade ett samordningsnummer i stället för ett personnummer. Samordningsnummer ska indikera en mindre stark koppling till det svenska samhället.

Att göra denna särskilnad på svenska barn leder till praktiska svårigheter i vardagen. Enligt uppgifter från Skatteverket i februari 2023 ansökte cirka 4600 utlandsfödda barn om pass och tilldelas därmed samordningsnummer. Det totala antalet utlandsfödda svenska barn som kvalificeras för samordningsnummer är okänt.²

Ett omfattande problem är att många IT-system inom såväl offentliga som privata verksamheter, inte kan hantera samordningsnummer. Gruppen blir därmed exkluderade från möjligheter så som att skaffa BankID och ansöka om att göra värnplikt i Sverige. De stöter även på svårigheter med att ansöka om skolplats vid hemflytt.³

Sedan vilandeförklarande av samordningsnummer infördes har ytterligare problem kopplat till samordningsnumret adderats. Ett samordningsnummer är aktivt i fem år. Vid utgången av det femte kalenderåret blir samordningsnumret vilandeförklarat om inte en anmälan om förnyelse har inkommit till Skatteverket. Ansökan görs genom inställelse hos Skatteverket vilket kan vara komplicerat för utlandssvensken, alternativt i samband med passansökan hos en utlandsmyndighet.

¹ Skatteverket, 2021. "Tilldelning och uppbyggnad". Skatteverket.se.
[<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2021.9/330246.html#h-TP-nummer-fore-ar-2000>].

² Mejlkorrespondens med Skatteverket, 9 februari 2023.

³ Svenskar I världen, 2021. "Samordningsnummer stoppar militärtjänstgöring". Sviv.se.
[<https://www.sviv.se/blog/2021/05/samordningsnummer-stoppar-militartjanstgoring/>].

SPAR meddelade att de under hösten 2021 skulle börja hantera samordningsnummer.⁴ Beslutet ”Stärkt system för samordningsnummer” (SkU4) tog inte svenska barn födda utomlands med svenskt medborgarskap i beaktning.⁵ För denna grupp kvarstår problemen.

Lösningsförslag

Svenskar i Världen anser att den som har fått ett svenskt medborgarskap från födseln, oavsett om personen är född i Sverige eller utomlands, ska tilldelas ett svenskt personnummer.

För det fall samordningsnummer fortsättningsvis ska användas, trots de uppenbara brister som systemet innebär, måste samhällsfunktioner anpassas så att samordningsnummer inte blir ett hinder för den enskilde.

⁴ SPAR, 2021. “Samordningsnummer och ny adresstruktur i SPAR”. Statenspersonadressregister.se. [<https://www.statenspersonadressregister.se/master/start/teknisk-info/aktuellt-och-drift/aktuellt/?eventId=155>]

⁵ Riksdagen, 2022. ”Stärkt system för samordningsnummer SkU4”. Riksdagen.se. [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/starkt-system-for-samordningsnummer_HA01SkU4].